

Bruselj, 22. januar 2018
(OR. en)

5285/18

MOG 4
CFSP/PESC 34
IRAQ 3

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	22. januar 2018
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	5283/18 MOG 3 CFSP/PESC 33 IRAQ 2
Zadeva:	Council conclusions on Iraq
	- Council conclusions (22 January 2018)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Iraku, ki jih je Svet sprejel na 3591. seji 22. januarja 2018.

SKLEPI SVETA O IRAKU

Svet za zunanje zadeve, 22. januar 2018

1. EU izreka pohvalo iraškemu ljudstvu, njegovi vladi in varnostnim silam za ozemeljski poraz Daiša ob podpori svetovne koalicije za boj proti Daišu, katere članica je tudi EU.
2. EU ponovno potrjuje zavezanost močnemu partnerstvu med EU in Irakom, ki temelji na sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, ter podpora iraškim oblastem v fazi obnove in pri odpravljanju temeljnih političnih, družbenih in gospodarskih vzrokov nestabilnosti. EU poziva vse zadevne akterje v Iraku, naj z mirnim in odgovornim sodelovanjem poskušajo skupaj rešiti navedena vprašanja; tako bi postavili temelje vključujoči državi, ki bo vsem prebivalcem ponudila politične, gospodarske in družbene priložnosti, ter utrdili pridobitve nedavnih vojaških zmag nad Daišem.
3. Svet opozarja na sklepe, ki jih sprejel junija 2017, ter pozdravlja priloženo skupno sporočilo visoke predstavnice EU za zunanje zadeve in varnostno politiko in Evropske komisije, v katerem so predstavljeni elementi strategije EU za Irak. Popolnoma podpira cilje in predlagani pristop politike, ki so podrobno opisani v sporočilu, ter se strinja, da je treba čim prej začeti njihovo uresničevanje, saj bi tako ohranili zagon za ustvarjanje boljše prihodnosti Iraka po osvoboditvi izpod Daiša. Sporočilo skupaj s temi sklepi predstavlja strategijo EU za Irak. Glede na številne izzive bo EU poskušala hkrati izpolnjevati vse svoje strateške cilje v Iraku, ki so osredotočeni na naslednja ključna področja:

a) Ohranitev enotnosti, suverenosti in ozemeljske celovitosti Iraka ter njegove etnične in verske raznolikosti

4. EU znova poudarja, da še naprej neomajno podpira enotnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Iraka, pa tudi, da je odločno in dejavno zavezana ohranjanju različnih narodnosti, ver in veroizpovedi v iraški družbi, vključno z zaščito manjšin, pri čemer je treba graditi na vezi med skupno nacionalno identiteto in vključujočim državljanstvom.
5. EU poziva iraško vlado in regionalno vlado Kurdistana, naj začneta konstruktiven in k rezultatom usmerjen dialog o aktualnih zadevah ter s tem postavita temelje za podrobnejšo razpravo o vseh nerešenih vprašanjih in za stabilnejše, obojestransko koristno dolgoročno sodelovanje, ki bo zasnovano na doslednem spoštovanju iraške ustave, vključno z njenimi določbami o kurdski avtonomiji. EU je prepričana, da sta za ta dialog odgovorni obe strani na podlagi ustreznih ustavnih določb in da se splošni interesi vseh prebivalcev Iraka najlažje dosežejo in izrazijo s takim dialogom in sodelovanjem. Pozdravlja prizadevanja za čim prejšnji začetek takšnega dialoga. EU ponovno potrjuje, da odločno podpira prizadevanja Združenih narodov za spodbujanje dialoga, ki ga je na prošnjo pripravljena tudi podpreti.

b) Okrepitev iraškega političnega sistema s podporo iraškim prizadevanjem za oblikovanje uravnoveženega, vključujočega, odgovornega in demokratičnega sistema vladanja

6. EU izraža priznanje iraški vladi, ki si v okviru pokonfliktnega okrevanja nenehno prizadeva za stabilizacijo osvobojenih območij v sodelovanju z ZN in drugimi akterji na terenu. Daiš tudi po vojaškem porazu še vedno predstavlja nevarnost. EU se zaveda pomembnosti preostalih izzivov. Zdaj je treba vso pozornost nameniti prizadevanjem za mir, ki bi ga dosegli s stabilizacijo razmer na osvobojenih območjih, tudi z nediskriminatorno vrnitvijo notranje razseljenih oseb v njihove regije izvora, ustvarjanjem ugodnega okolja za spodbujanje sprave ter izvajanjem političnih in gospodarskih reform. EU poudarja, da je treba v duhu medsebojnega razumevanja in iskanja kompromisov nacionalne interese postaviti na prvo mesto ter pospešiti napredek na področju reform in pri doseganju nacionalne sprave na temelju načel pravičnosti in odgovornosti ter delujoče demokracije, vključevanja, pravne države in spoštovanja človekovih pravic. Da bi dosegli cilj načrtovanja skupne vizije o prihodnosti države, morajo zdaj Iračani začeti vključujoč proces sprave v duhu medsebojnega razumevanja in iskanja kompromisov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. V tem smislu EU še naprej odločno podpira posebnega predstavnika generalnega sekretarja Združenih narodov in dejavnosti misije UNAMI.
7. EU poudarja, da bodo nacionalne volitve priložnost za oblikovanje bolj vključujoče in demokratične države, ki bo delovala v korist vseh Iračanov. Iraško vlado poziva, naj se drži svojega načrta za izvedbo nacionalnih volitev maja 2018, te pa morajo biti legitimne in demokratične. Polna udeležba vseh delov iraške družbe, vključno z območjem Kurdistana, bo ključnega pomena za zagotovitev, da bodo volitve prispevale k vzpostavitvi resnično reprezentativnih institucij in vključujočemu upravljanju. EU je v ta namen v sodelovanju z ustreznimi nacionalnimi in mednarodnimi akterji, predvsem z misijo UNAMI, pripravljena zagotavljati praktično podporo volilnemu procesu in ga pozorno spremljati.
8. V vseh procesih je treba zagotoviti polno udeležbo žensk, mladih, civilne družbe in vseh delov iraške družbe, vključno z etničnimi in verskimi manjšinami, na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. EU poziva k doslednemu izvajanju iraškega nacionalnega akcijskega načrta za ženske, mir in varnost.

9. EU poudarja, da morajo biti iraške varnostne sile profesionalne, reprezentativne in demokratično nadzorovane, da bi lahko zagotavljale resnično varnost, uveljavljanje pravne države in dosledno spoštovanje človekovih pravic. Pozdravlja napredek, ki ga je na tem področju dosegla iraška vlada, in poziva k nadaljnjim prizadevanjem za vzpostavitev dejanskega poveljstva in nadzora iraške države nad vsemi oboroženimi skupinami. Za utrditev napredka pri stabilizaciji je bistveno, da varnostne agencije izboljšajo odnose s civilnim prebivalstvom. EU in njene države članice v ta namen zagotavljajo podporo reformnim prizadevanjem iraških oblasti v sektorju civilne varnosti; novembra 2017 je bila vzpostavljena svetovalna misija EU (EUAM Iraq). Med strateškimi cilji misije so: svetovanje in strokovna pomoč iraškim oblastem na strateški ravni, da bi prispevali k izvajanju iraške nacionalne varnostne strategije, ter analiza, ocena in določitev možnosti za morebitno nadaljnje dolgoročno sodelovanje Unije pri podpiranju potreb reforme varnostnega sektorja v Iraku. EU izpostavlja pomen reforme policijskega sektorja in dejavnosti projektne skupine za policijsko usposabljanje pod okriljem svetovne koalicije. EU in njene države članice poudarjajo, da je na splošno treba zagotoviti sodelovanje in usklajevanje med različnimi akterji, vključno z ZN, svetovno koalicijo za boj proti Daišu in Natom, ki podpirajo reformo varnostnega sektorja, kot je določeno v zadevnih sklepih Sveta, in so si za to pripravljene prizadevati ob ustreznem upoštevanju institucionalnega okvira EU.

c) Podpora iraškim oblastem pri zagotavljanju humanitarne pomoči ter podpore za čimprejšnjo sanacijo, stabilizacijo, razvoj in obnovo

10. EU je izredno zaskrbljena zaradi še vedno negotovih humanitarnih razmer in izreka priznanje velikemu trudu vseh iraških organov, Združenih narodov in drugih mednarodnih partnerjev, da bi zagotovili humanitarno podporo in pomoč razseljenim osebam in vsem prizadetim zaradi konflikta. Zaskrbljena je tudi zaradi poročil o prisilnem in diskriminatornem vračanju. Znova poudarja, da morata iraška in regionalna kurdska vlada zaščititi civilno prebivalstvo ter zagotoviti varno, informirano, prostovoljno, nediskriminatorno in neovirano vračanje notranje razseljenih oseb in beguncev, ki se želijo vrniti na osvobojena območja, označena kot varna, v skladu z mednarodnim pravom, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in pravom o človekovih pravicah, ter ob upoštevanju standardov mednarodne zaščite. V procesu vračanja in obnove bi bilo treba prednostno obravnavati zlasti vprašanja v zvezi s pravicami do prebivališča ter zemljiškimi in lastninskimi pravicami. EU poziva Irak, naj ohrani svojo dolgoletno politiko zagotavljanja zaščite in podpore ljudem, ki prebivajo in iščejo zaščito v tej državi.
11. EU poudarja, da mora celotna mednarodna skupnost še naprej zagotavljati humanitarno pomoč tistim, ki jo potrebujejo, zlasti tako, da podpira načrt Združenih narodov za humanitarni odziv v Iraku za leto 2018 in upošteva potrebe povsod po državi. EU in njene države članice imajo vodilno vlogo pri mednarodnem humanitarnem odzivu in bodo še naprej izkazovale solidarnost z iraškim ljudstvom, tako da bodo v skladu s humanitarnimi načeli zagotavljale tovrstno pomoč tistim, ki jo najbolj potrebujejo.
12. EU in njene države članice poudarjajo, da je treba zagotoviti osnovne javne storitve in se odzvati na konkretne potrebe iraških državljanov. Priznavajo tudi ključen pomen razvoja skupnih pristopov ter povezovanja humanitarnih dejavnosti s prizadevanji za čim hitrejšo sanacijo, obnovo in stabilizacijo. EU in njene države članice, ki so med največjimi donatorkami v Iraku, so odločene, da bodo podpirale ta prizadevanja v fazi tranzicije in obnove na podlagi pristopa za celoten Irak, in so pripravljene okrepiti svojo podporo.

13. Prihodnja kuvajtska mednarodna konferenca za obnovo Iraka, ki bo ob sopredsedovanju EU potekala v Kuvajtu, je priložnost za iraško vlado, da nadaljuje prizadevanja za strukturiran in z mednarodnimi partnerji usklajen prehod od stabilizacije k obnovi, pri čemer naj pozornost nameni tudi obstoječim humanitarnim potrebam. Konferenca bo prav tako pomembna priložnost, da Irak izkaže zavezanost gospodarskim in družbenim reformam, ki so bistvene, da lahko pritegne nujno potrebno mednarodno podporo za obnovo in dolgoročnojšo sanacijo.
14. Na čelu prizadevanj za stabilizacijo mora biti Irak, vendar ob podpori mednarodne skupnosti in ob usklajevanju z njo, vključno z Združenimi narodi in delovno skupino za stabilizacijo v okviru svetovne koalicije za boj proti Daišu. EU v skladu s tem iraško vlado poziva, naj v dialogu z vsemi zadevnimi akterji na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter ob doslednem upoštevanju interesov vpletenih skupnosti, vključno z manjšinami, skuša zagotoviti resnično varnost, vključujoče upravljanje, prevzemanje odgovornosti na lokalni ravni in osnovne storitve na osvobojenih območjih.
15. V zvezi s tem EU, ki skupaj s partnerji iz Službe ZN za protiminsko delovanje (UNMAS) sodeluje pri vodenju prizadevanj svetovne koalicije za boj proti Daišu, da bi zmanjšali ogroženost zaradi eksplozivov (v nadaljnjem besedilu: razminiranje), iraško vlado poziva, naj odstrani vse preostale birokratske in praktične ovire za uporabo vseh razpoložljivih domačih in mednarodnih virov za razminiranje v Iraku. Svoje mednarodne partnerje obenem poziva, naj povečajo finančno podporo prizadevanjem za razminiranje, saj je to bistven predpogoj za nadaljnje delo na področju stabilizacije in obnove.

d) Spodbujanje trajnostne, na znanju temelječe in vključujoče gospodarske rasti in zaposlovanja

16. EU pozdravlja začetna prizadevanja iraške vlade, da bi izpolnila zahteve kreditnega aranžmaja SBA z Mednarodnim denarnim skladom, a je zaskrbljena, ker v zadnjem času ni bilo napredka, in poudarja, da bo pomanjkanje napredka pri uresničevanju reform, določenih v okviru aranžmaja, ogrozilo finančno stabilnost Iraka. Opozarja, da so nujno potrebne nadaljnje finančne in gospodarske reforme ter zagotavljanje ustreznih proračunskih sredstev organom upravljanja na podnacionalni ravni, da bi Iraku omogočili ponovno gospodarsko okrevanje, obnovo ter trajni gospodarski in družbeni razvoj, kar so ključni elementi trdnjše družbene pogodbe med državo in njenimi prebivalci. EU pozdravlja prizadevanja Evropske investicijske banke (EIB) in Iraka, da končata pogajanja o okvirnem sporazumu za lažjo dolgoročno kreditno podporo Iraku.
17. EU je pripravljena pomagati Iraku pri izvajanju procesa reform, potrebnih za okrepitev in diverzifikacijo gospodarstva, kar bo prineslo boljše možnosti za ustvarjanje delovnih mest, tudi za mlade. Učinkovitejši izobraževalni sistem je ključen za dolgoročno stabilizacijo Iraka in pomemben vzvod za razvoj države. Pri tem je bistvena podpora EU vključujočemu, pravičnemu in kakovostnemu izobraževanju, da bi preprečili pojav „izgubljene generacije“. EU dejavno podpira prizadevanja iraških oblasti za preprečevanje korupcije, izboljšanje javnih storitev, utrditev vključujočega upravljanja na vseh ravneh in zagotavljanje, da so iraški državljani v središču vseh reformnih prizadevanj, ne glede na njihovo etnično pripadnost, spol, veroizpoved ali prepričanje.

e) Spodbujanje učinkovitega in neodvisnega pravosodnega sistema ter zagotavljanje odgovornosti

18. Po mnenju EU je za dolgoročno stabilnost Iraka bistveno, da vlada in politični voditelji predlagajo in podpirajo verodostojen proces tranzicijske pravičnosti. Odgovornost za zločine, ki so jih zagrešile vse strani, ob zagotavljanju ustreznih pravnih postopkov, je pomemben del nacionalne sprave, pri čemer je treba enako obravnavati pritožbe vseh žrtev.

19. EU je pri tem pripravljena podpreti iraška in mednarodna prizadevanja za sojenje pripadnikom Daiša ter zagotoviti, da bodo odgovarjali za kršitve človekovih pravic in zlorabe, vključno z vojnimi zločini in zločini proti človeštvu ter pripadnikom manjšinskih skupin, in sicer v okviru ustreznih pravnih postopkov ter skladno s trenutnimi prizadevanji ZN v okviru resolucije Varnostnega sveta ZN 2379. V zvezi s tem je posebna pozornost še naprej posvečena vprašanju tujih terorističnih bojnikov, zlasti povratnikov. Še vedno sta ključna sodelovanje in izmenjava informacij z ustreznimi vpletenimi akterji, v skladu z zakonom in po ustreznih kanalih. EU ponovno poziva Irak, naj pristopi k Rimskemu statutu.
20. EU ponovno izraža absolutno nasprotovanje uporabi smrtne kazni. Po njenem mnenju ni le moralno sporna, temveč tudi neproduktivna, tako kot svarilo pred kaznivimi dejanji in kot kazen. Tudi najhujše zločine je mogoče kaznovati na druge načine, ki so enako strogi, a niso nepovratni, čeprav je država v najbolj težavnem možnem položaju. Ti pomisleki so še tehtnejši v težavnih razmerah stabilizacije in sprave, s katerimi se Irak sooča po več ciklih terorističnega nasilja od leta 2003. EU zvezno iraško vlado vnovič poziva, naj razglasi moratorij na usmrtitve, regionalno vlado Kurdistana pa, naj ponovno uvede moratorij s končnim ciljem odprave smrtni kazni.

f) Vzpostavitev dialoga z Irakom o migracijah

21. Svet pozdravlja začetek uradnih pogovorov z Irakom o migracijah, ki je omogočil določitev področij skupnega interesa, na katerih je mogoče okrepiti sodelovanje. Svet z zadovoljstvom pričakuje nadaljevanje tega dialoga, ki naj bi zajel vse vidike migracij v okviru obojestransko koristnih skupnih prizadevanj. EU poziva iraško vlado, naj še naprej sodeluje pri uvajanju postopkov, s katerimi bi omogočili dostojanstveno, varno in urejeno vračanje iraških državljanov v matično državo v skladu z mednarodnim pravom, vključno s pravom o človekovih pravicah in obveznostjo ponovnega sprejema lastnih državljanov, ter v skladu z iraškimi zavezami iz sporazuma o partnerstvu in sodelovanju.

g) Podpiranje dobrih odnosov Iraka z vsemi sosednjimi državami

22. EU je odločena spodbujati regionalni dialog in pozdravlja nadaljevanje diplomatskega sodelovanja Iraka s sosednjimi državami. Vse države v regiji poziva, naj igrajo konstruktivno vlogo, nadaljujejo in povečajo pomoč Iraku ter še naprej podpirajo njegovo enotnost, suverenost in ozemeljsko celovitost. EU izpostavlja pomen boljšega regionalnega sodelovanja za blaginjo v Iraku in sosednjih državah.
23. Svet visoko predstavnico in Komisijo poziva k takojšnjemu izvajanju te strategije, po potrebi oz. najpozneje čez dve leti pa naj pripravita poročilo o tem. Institucije EU in njene države članice si bodo v okviru izvajanja strategije EU za Irak prizadevale za hitro in učinkovito usklajevanje med donatorji, pri čemer se bodo zavzemale za integriran pristop.
-